

Nr 76

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag för budgetåret 1962/63 till Bidrag till viss busstrafik m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 (bilaga 8, punkt 60, s. 134 och 135 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1962) föreslagit riksdagen att till Bidrag till viss busstrafik m. m. för budgetåret 1962/63 under sjätte huvudtiteln anvisa ett anslag av 2 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Departementschefen har anfört följande.

»I propositionen nr 98 till 1961 års riksdag föreslog jag, att statsbidrag under vissa angivna omständigheter skulle kunna utgå till den som under år 1961 med vederbörligt tillstånd på landsbygden varaktigt drev linjetrafik för personbefordran med motorfordon. För ändamålet äskades ett anslag av 2 mkr. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionen (SBevU 1; Rskr 292).

I kungörelsen den 26 maj 1961 (nr 149) om statsbidrag till viss linjetrafik på landsbygden har närmare bestämmelser meddelats för bidragsgivningen. Statens biltrafiknämnd, som beviljar bidragen, har meddelat anvisningar för kungörelsens tillämpning. Enligt kungörelsen skall ansökan om statsbidrag för år 1961 ha ingivits senast den 1 september 1961 till den länsstyrelse som har att godkänna fordon för användning i trafiken. Sedan länsstyrelserna verkställt erforderliga utredningar har de med egna yttranden översänt ansökningshandlingarna till statens biltrafiknämnd, som har att meddela beslut om bidrag med iakttagande av att samtliga i rätt tid anhängiggjorda ärenden såvitt möjligt bör avgöras i ett sammanhang.

Vid tidpunkten för behandlingen av anslagsfrågorna för nästa budgetår hade biltrafiknämnden ännu icke hunnit taga ställning till bidragsansökningarna. Någon närmare redogörelse för hur bidragsverksamheten utfallit kan därför nu icke lämnas. Jag har från biltrafiknämnden dock under hand inhämtat, att antalet i rätt tid inkomna ansökningar uppgår till 284 samt att länsstyrelserna tillstyrkt bidrag om sammanlagt ca 2 033 000 kr. Kungl. Maj:t har på förslag av biltrafiknämnden den 24 november 1961 medgivit att ytterligare 18 för sent inkomna ansökningar får upptagas till prövning. Med hän-

syn härtill kan det sammanlagda av länsstyrelserna tillstyrkta bidragsbeloppet beräknas komma att uppgå till ca 2 141 000 kr.

Anspråken på bidragsmedel har sålunda visat sig nära överensstämma med de beräkningar av bidragsbehovet, som redovisades i förenämnda proposition till 1961 års riksdag. Med hänsyn till att från anslaget skall bestridas jämväl kostnaderna för administration av bidragssystemet — för innevarande budgetår uppskattade till 40 000 kr. — blir dock en mindre jämkning av de stödberättigade underskotten nödvändig. Statsbidragen torde kunna utbetalas i början av år 1962.

Statsbidragsgivningen för år 1961 utformades i syfte att möjliggöra upprätthållande av viss mindre lönsam landsbygdstrafik. Såvitt nu kan bedömas av de gjorda bidragsansökningarna synes detta syfte i huvudsak ha nåtts. Eftersom kostnaderna för den kollektiva trafiken under år 1961 icke minskat utan snarare ökat ytterligare samtidigt som trafikunderlaget torde ha undergått en fortsatt reduktion, är det enligt min mening fullt befogat att stöd lämnas ifrågavarande linjetrafik också för år 1962. Stödet torde böra lämnas på väsentligen samma sätt och villkor som för år 1961. Ett anslag av 2 mkr., att avräknas mot automobilskattemedlen, torde därför böra anvisas även för nästa budgetår. I likhet med vad som gällt för bidragsgivningen för år 1961 torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda kungörelse i ämnet. Smärre jämkningar i förhållande till 1961 års kungörelse torde få vidtagas, om behov därav uppkommer.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nils-Eric Gustafsson m. fl.* (I: 46) och den andra inom andra kammaren av herr *Eliasson i Sundborn m. fl.* (II: 95), i vilka yrkats att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsamt prövning av frågan om ett ökat stöd till viss mindre lönsam landsbygdstrafik i enlighet med vad i motionerna anförts samt att till Bidrag till viss busstrafik för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 2 500 000 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Axel Johannes Andersson m. fl.* (I: 140) och den andra inom andra kammaren av herr *Hamrin i Kalmar m. fl.* (II: 180), i vilka hemställts att riksdagen — under förutsättning av bifall till motionärernas förslag i motionerna I: 149 och II: 195 om restitution av halva den för 1961 erlagda fordonsskatten för busstrafiken på landsbygden — måtte besluta upphäva det nu utgående särskilda statsbidraget på förevarande område och avslå departementschefens hemställan under sjätte huvudtiteln om ett anslag av 2 mkr. till Bidrag till viss busstrafik m. m. för budgetåret 1962/63.

Beträffande de skäl som motionärerna anført till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 95 och I: 140.

Utskottet. Såsom departementschefen erinrat om beviljades av fjolårets riksdag till bidrag till viss busstrafik m. m. ett anslag om 2 mkr., avseende bidragsverksamheten under kalenderåret 1961. För en fortsatt bidragsgiv-

ning av detta slag under innevarande kalenderår beräknas av Kungl. Maj:t en anslagsanvisning av samma storlek bliva erforderlig. Stödet anses därvid böra lämnas på väsentligen samma sätt och villkor som för år 1961.

Utskottet, som delar departementschefens uppfattning om behovet av en fortsatt stödverksamhet på förevarande område, har ej heller funnit anledning till erinran mot den framlagda anslagsberäkningen eller vad av departementschefen i förevarande sammanhang i övrigt anförts. Skulle anslagsbeloppet visa sig otillräckligt för en bidragsgivning i enlighet med de grunder som statsmakterna beslutat förutsätter utskottet att Kungl. Maj:t begär erforderlig förstärkning av anslaget. Däremot kan utskottet ej finna det motiverat att — på sätt i motionerna I: 46 och II: 95 föreslagits och innan närmare erfarenhet vunnits rörande effekten av den hittillsvarande bidragsgivningen — från riksdagens sida begära en höjning av anslaget eller en omprövning av principerna för bidragsverksamheten. Utskottet, som således avstyrker bifall till motionerna i fråga, vill dock i anslutning härtill understryka vikten av att samhällets stödåtgärder på detta område avpassas så, att de i rimlig mån kan tillgodose sådan trafik som är i klart behov av ekonomiskt stöd.

I motionerna I: 140 och II: 180 har — under förutsättning av bifall till motionerna I: 149 och II: 195 om restitution av halva den för 1961 erlagda fordonsskatten för busstrafiken på landsbygden — yrkats avslag på Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Då emellertid sistnämnda båda motioner ej vunnit riksdagens bifall och den angivna förutsättningen därmed bortfallit finner utskottet ej heller motionerna I: 140 och II: 180 böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 46 och II: 95 samt I: 140 och II: 180, till *Bidrag till viss busstrafik m. m.* för budgetåret 1962/63 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln anvisa ett anslag av 2 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Stockholm den 26 april 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Närvarande: se under utlåtandet nr 77.

Reservation

av herrar *Bengtson, Eric Carlsson, Eliasson* i Sundborn och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 46 och II: 95 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 3, som börjar med »Utskottet, som» och slutar med »ekonomiskt stöd», bort ha följande lydelse:

»Den fortgående försämringen av landsbygdens trafikförhållanden gör det emellertid enligt utskottets uppfattning nödvändigt att effektivare stödåtgärder vidtas. Mot bakgrunden av att trafikunderlaget för här ifrågavarande trafik med all sannolikhet kommer att ytterligare minska finner utskottet det sålunda angeläget att statsmakterna på sätt som i motionerna I: 46 och II: 95 föreslagits tar upp frågan om på vilket sätt en vidgad stödverksamhet till denna trafik lämpligen bör utformas. Med hänsyn till busslinjetrafikens aktuella kostnadsläge anser sig utskottet även böra biträda det i motionerna framförda yrkandet om en höjning av det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget för nästa budgetår med 500 000 kr. till 2 500 000 kr.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I: 46 och II: 95 samt med avslag å motionerna I: 140 och II: 180, till *Bidrag till viss busstrafik m. m.* för budgetåret 1962/63 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln anvisa ett anslag av 2 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.»